

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-4-40 (Devralma)
Karar Sayısı : 16-39/645-289
Karar Tarihi : 16.11.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER : Hale GÜNDÜZ, Kasım ŞENGÜL, Hatice CESUR

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

:- Konecranes Plc

Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. Hakan ÖZGÖKÇEN,

Av. O. Onur ÖZGÜMÜŞ, Av. Baran BAŞ

Çitlenbik Sok. Yıldız Mah. No: 12 Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Terex Corporation'a ait malzeme yükleme ve liman çözümleri iş kolunun Konecranes Plc tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 28.10.2016 tarihinde giren yazıyla tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 11.11.2016 tarih ve 2016-4-40/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Bildirim Konusu İşlem¹

- (4) Bildirim konusu işlem, Terex Corporation (TEREX) ile Konecranes Plc (KONECRANES) arasında 16.05.2016 ve 21.06.2016 tarihinde akdedilen Hisse ve Malvarlığı Alım Sözleşmesi ve Tadil Protokolü uyarınca, TEREX'e ait malzeme yükleme ve liman çözümleri iş kolunun (HEDEF) tek kontrolünün, KONECRANES tarafından doğrudan veya iştirakleri yoluyla dolaylı olarak devralınmasına ilişkindir. Devralma işleminin tamamlanmasını müteakip KONECRANES, HEDEF'in kontrolünün tamamına, TEREX ise KONECRANES'e ait hisselerin %25'ine ve KONECRANES'in yönetim kuruluna ikiye kadar üye aday gösterme hakkına sahip olacaktır.
- (5) Bildirim konusu işlem, Türkiye dışında Avrupa Birliği (AB), Çin, Kolombiya, Hindistan, Fas, Rusya, Güney Afrika, Ukrayna ve Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) de izne tabi olup, hâlihazırda işleme ABD, Kolombiya ve Ukrayna tarafından koşulsuz; Avrupa Komisyonu tarafından ise koşullu onay verilmiştir.

¹ Bildirime konu işlemin kapsamında, 04.10.2016 tarih ve 10532 sayılı yazı ile Kumport Liman Hizmetleri ve Lojistik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (KUMPORT), Mardaş Marmara Deniz İşletmeciliği A.Ş. (MARDAŞ), Evyap Deniz İşletmeciliği Lojistik ve İnşaat A.Ş. (EVYAP), Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş. (MERSİN LİMANI), Marport Liman İşletmeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'den (MARPORT) bilgi/belge talep edilmiştir. Ayrıca 04.10.2016 tarih ve 10530 sayılı yazı ile Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları'na (TCDD) tahsis edilmiş iki konteyner terminali olan İzmir ve Haydarpaşa Liman İşletmeciliği Genel Müdürlüğünden bilgi/belge talep edilmiştir.

G.2. Taraflar

G.2.1. Devre Konu Birim: Malzeme Yükleme ve Liman Çözümleri İş Kolu

- (6) Merkezi ABD’de bulunan TEREX; inşaat, altyapı, taş ocakları, madencilik, nakliyat, taşımacılık, rafinaj, enerji ve kamu hizmeti de dahil olmak üzere çeşitli endüstrilerde hizmet vermekte ve söz konusu hizmetleri, inşaat, hava çalışması platformları, vinçler, malzeme yükleme ve liman çözümleri ile malzeme işlemleri olmak üzere beş iş kolunda yerine getirmektedir. Bunun yanında TEREX binin üzerinde bağımsız dağıtıcısının bulunduğu küresel bir dağıtım ağına sahiptir. İştiraki olan Terex Financial Services Inc. aracılığıyla finansal ürünler ve hizmetler sunmaktadır.
- (7) TEREX, malzeme yükleme ve liman çözümleri iş kolu altındaki faaliyetlerini Demag ve Gottwald markaları altında gerçekleştirmekte ve bu kapsamda endüstriyel vinçler (standart vinçler ve proses vinçler), endüstriyel vinç parçaları (çelik halatlı ve zincirli kaldırmaçları ile sürüş teknolojileri) ve endüstriyel vinç hizmetleri sağlamaktadır. Söz konusu ürünlerin Türkiye’deki satışını doğrudan kendisi yapabildiği gibi, Genel Makina Ticaret ve Sanayi A.Ş. unvanlı yerel acentesi aracılığıyla da gerçekleştirebilmektedir. Malzeme yükleme faaliyetlerinin yanı sıra liman çözümleri (liman ekipmanı ve hizmetleri) alanında da faaliyet gösteren TEREX’in Türkiye’deki bu alana yönelik faaliyetleri arasında başta lastik tekerlekli ayaklı köprülü vinçler olmak üzere ayaklı köprülü vinçler, boş konteyner istifleyicileri ve liman ekipmanı hizmetleri yer almaktadır.
- (8) TEREX tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol edilen ve Türkiye’deki etkilenen pazarlarda faaliyet gösteren ekonomik birimler: (.....)’dir. Devre konu iş kolunun, Terex Makina Satış A.Ş. (TEREX TÜRKİYE) haricinde etkilenen pazarda faaliyet gösteren ekonomik birime sahip olmadığı belirtilmektedir. TEREX’in kontrol ve/veya yönetim yapısına bakıldığında, (.....). Bu bağlamda, TEREX’in adi hisselerinin %5’inden daha fazlasına ve adi hisselerinden yararlanma hakkına sahip hissedarları incelendiğinde; (.....), (%(.....)); (.....), (% (.....)); (.....) (%(.....)) ve (.....) (%(.....)) öne çıktığı anlaşılmaktadır.

G.2.2. Devralan Taraf: KONECRANES

- (9) Merkezi Finlandiya’da bulunan ve Konecranes Grubu’nun nihai ana şirketi olan KONECRANES, küresel kaldırmaç işletmeleri grubu olup, iki iş kolu bulunmaktadır. Teçhizat iş kolu kapsamında KONECRANES; işletme endüstrileri, nükleer sektör, ağır yük kaldırılan endüstriler, konteyner istifleme, intermodel terminalleri, tersaneler ve dökme malzeme terminalleri de dahil olmak üzere çeşitli endüstriler için vinçler, tamamlayıcı parçalar ve diğer malzeme yükleme çözümleri sunmaktadır. Söz konusu ürünleri Konecranes markasıyla ve Konecranes Grubu’na ait STAHL CraneSystems, SWF Krantechnik, Verlinde, R&M, Morris Crane Systems ve SANMA Hoists & Cranes adlı markalar aracılığıyla pazarlamaktadır. Hizmet iş kolu kapsamında ise küresel hizmet ağı aracılığıyla kaldırmaç teçhizatı ve makine parçaları için bakım ve modernizasyon hizmetleri sağlamaktadır.
- (10) KONECRANES, Türkiye’deki faaliyetlerini esas olarak Konecranes Ticaret Servis ve Ltd. Şti. (KONECRANES TÜRKİYE) aracılığıyla yürütmektedir. Anılan şirket, endüstriyel vinç (standart vinç ve proses vinç) satışı yapmakta ve endüstriyel vinç bakım, onarım hizmetleri sunmaktadır. KONECRANES, aynı zamanda Türkiye’de yerleşik olmayan (.....) aracılığıyla diğer ürünlerden bağımsız olarak Almanya’dan ve Fransa’dan ithal edilen çelik halatlı ve zincirli kaldırmaçlar satmaktadır². Ayrıca Konecranes Grubu, (.....) aracılığıyla el istif makinaları, boş konteyner istifleyiciler ve ağır yük çatallı kaldırıcılarını Türkiye’ye ithal

² İlave olarak, (.....) Fransa’dan ithal edilen çelik halatlı ve zincirli kaldırmaçlar satmaktadır. Bildirim Formu’nda KONECRANES’in (.....) ile bir distribütörlük sözleşmesinin akdedilmesi adına müzakere sürecinde olduğuna yer verilmiştir.

16-39/645-289

etmekte ve söz konusu ürünler (.....)'nin bünyesinde bulunan (.....) unvanlı distribütörü aracılığıyla dağıtılmaktadır.

- (11) Bildirim konusu işlem bakımından, KONECRANES tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak Türkiye'deki etkilenen pazarda faaliyet gösteren ekonomik birimler; KONECRANES TÜRKİYE, (.....)'dir. İlaveeten, KONECRANES'in yüzde on veya daha fazla azınlık hakkına sahip olduğu ve Türkiye'de etkilenen pazarlarda faaliyet gösteren ekonomik birimi (.....), endüstriyel vinç parçaları (özellikle çelik halatlı ve zincirli kaldıraçlar) alanında faaliyet göstermektedir.
- (12) Öte yandan, KONECRANES'in %100 iştiraki olan (.....) da (.....)'in %(.....) hissesine sahiptir. Ancak, KONECRANES'in (.....) üzerinde kontrolü bulunmamakta ve hissedarlığı yalnızca sermaye yatırımı niteliğini taşımaktadır. KONECRANES'in de (.....). KONECRANES'in 24.08.2016 tarihi itibarıyla %5'ten fazla hisseye sahip hissedarlarına bakıldığında; (.....) (%(.....)); (.....) (%(.....)); (.....) (%(.....)) ve (.....) (%(.....)) bulunduğu görülmüştür.

G.3. Pazar Hakkında Genel Bilgiler

- (13) Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürlüğünün 2014 yılı verilerine göre, ISPS kodu³ kapsamında Türkiye'de, güvenli liman tesisi olarak tanımlanan 191 adet liman tesisi bulunmaktadır. Söz konusu tesislerden 78'i Marmara Bölgesi'nde, 43'ü Akdeniz Bölgesi'nde, 36'sı Ege Bölgesi'nde ve 34'ü ise Karadeniz Bölgesi'nde yer almaktadır. Bu limanlardan üç adedi TCDD'ye (İzmir, Derince, Haydarpaşa), iki adedi Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.'ye (TDİ) (Sarayburnu ve Tekirdağ), geri kalanları ise özel sektöre ait limanlardır.
- (14) 2014 yılında da, önceki yıllarda olduğu gibi, Türkiye'deki yük yükleme hareketlerinin büyük bir kısmı (%44,5) Akdeniz Bölgesi'nde gerçekleştirilmiştir. Akdeniz Bölgesi'ni, sırasıyla Marmara (%35,4), Ege (%15,3) ve Karadeniz (%4,8) bölgeleri takip etmiştir. Türkiye'de gerçekleşen yük boşaltma hareketlerinde ise liderliği Marmara Bölgesi almaktadır. Özellikle İstanbul ve İzmit Körfezi'ndeki tesislerin başı çektiği Marmara Bölgesi'nin payı, %47,7 olarak kaydedilmiştir. Marmara Bölgesi'ni, sırasıyla Akdeniz (%24,9), Ege (%14,6) ve Karadeniz (%12,8) bölgeleri takip etmiştir.
- (15) Türkiye limanlarında elleçlenen yüklerin, yıllar içindeki bölgesel gelişimine birden çok unsurun katkı sağladığı gözlemlenmektedir. Günümüzde limanlar, yalnızca alt ve üst yapılarıyla değil, liman arkası yapılarıyla, hinterlandlarıyla, sanayi bölgeleriyle olan coğrafi bağlantı seviyeleriyle ve bölge bazında yoğun olarak elleçlenen yük çeşitleriyle de değerlendirilmektedir.

G.4. İlgili Pazar

G.4.1. İlgili Ürün Pazarı

- (16) İlgili ürün pazarı, tüketiciler açısından fiyatı, kullanım amacı ve niteliği bakımından benzer olan ürünlerden oluşmakta ve tüketiciler açısından ikame edilebilir sayılan tüm ürünleri kapsamaktadır. Bu doğrultuda ilgili ürün pazarının tespitinde temel alınan kriter talep ikamesi olup, talep ikamesine eşdeğer etkisi olduğu durumlarda arz ikamesi de değerlendirilmeye dahil edilmektedir.

³ Gemi ve Liman Tesislerinin Güvenliği için Uluslararası Kod. Uluslararası Denizcilik Örgütü (International Maritime Organization-IMO) tarafından kabul edilen bu kodun amacı özetle; güvenlik tehditlerini tespit etmek/değerlendirmek ve uluslararası ticarete kullanılan gemileri ve liman tesislerini etkileyen güvenlik tehditlerini önleyici önlemler almak amacı ile taraf devletler, devlet kuruluşları, yerel makamlar ve denizcilik ve liman endüstrileri arasındaki işbirliğini kapsayan uluslararası bir yapı tesis etmektir.

- (17) Bildirim Formunda açıklandığı üzere, KONECRANES ve devre konu iş kolunun Türkiye'deki faaliyetlerinin, endüstriyel vinçlerde standart vinçler ve proses vinçler; endüstriyel vinç parçalarında zincirli kaldırıcılar ve çelik halatlı kaldırıcılar; endüstriyel vinç servisleri, ayaklı köprülü vinçlerde lastik tekerlekli ayaklı köprülü vinçler (RTG); genel konteyner istifleme ekipmanında boş konteyner istifleyiciler ve liman ekipmanı hizmetleri alanında yatay olarak örtüştüğü anlaşılmaktadır. Öte yandan, KONECRANES'in ve devre konu iş kolunun faaliyetleri arasında herhangi bir dikey örtüşme bulunmamaktadır. Bu çerçevede tarafların anılan faaliyetleri doğrultusunda ilgili ürün pazarlarına aşağıda yer verilmiştir.

G.4.1.1. Endüstriyel Vinç Pazarı

- (18) Endüstriyel vinç ürün grubunda standart (genel amaçlı) vinçler ve proses (özel veya teknik) vinçler olmak üzere iki alt ürün grubu bulunmaktadır. Standart vinçler teçhizat üretimi, maden, metal, güç üretimi ve proses endüstrilerindeki tesis bakımı, otomotiv/hava taşıtı üretimi ve diğer birçok uygulamalar da dahil olmak üzere çok çeşitli genel üretim alanlarında kullanılmaktadır. Ayrıca teçhizatın üretiminde, depolanmasında, dağıtımında ve petrokimyasallardan eğlence parklarına kadar nihai pazarlarda ve sahne endüstrilerinde kullanılmaktadır. Ancak, standart vinçlerin yaklaşık %50'si genel üretim endüstrilerinde ve proses endüstrilerindeki tesis bakımı işlemlerinde faaliyet gösteren müşterilere satılmaktadır. Proses vinçler ise çoğunlukla uygulamaya özel olup genel olarak müşteri veya proje özelindeki talebe göre üretilmektedir. Dolayısıyla, proses vinçler daha uzun süreli ve maliyetli araştırmaların sonucunda ve daha pahalı/gelişmiş bir teknoloji vasıtasıyla üretilmektedir. Bunun bir sonucu olarak proses vinçler daha gelişmiş bir ürün olup standart vinçlerin aksine daha fazla taşıma kapasitesine sahiptir. Öyle ki vinç türüne yönelik tercih çoğunlukla taşınacak yüke bağlı olduğundan kullanım amacı (daha ağır ve özel yükler ancak proses vinçler ile taşınabilmektedir) ve tamamlanacak olan hareket/görev bakımından (bazı tekrarlanabilir olmayan uygulamalar bakımından yalnızca proses vinçler kullanılabilir) standart vinç ve proses vinç arasında düşük bir ikame edilebilirlik bulunmaktadır.
- (19) Bu bağlamda, endüstriyel vinç ürün grubu içerisinde yer alan standart ve proses vinçlerin kullanım amacı/alanları, niteliği, tüketiciler açısından maliyeti farklılık göstermektedir. Bu çerçevede tarafların faaliyetleri ve yukarıda yer verilen açıklamalar dikkate alınarak, endüstriyel vinç pazarı açısından ilgili ürün pazarı, "standart ve proses vinçler" şeklinde iki ayrı pazar olarak belirlenmiştir.

G.4.1.2. Endüstriyel Vinç Parçaları/Kaldıraçlar Pazarı

- (20) Endüstriyel vinç parçaları içerisinde en yaygın kullanılan parça olan kaldırma aracı veya bir diğer deyişle kaldırıcılar, işlem taraflarının her ikisi tarafından da üretilen ana parçadır.
- (21) Kaldıraçlar malzemelerin taşınmasını kolaylaştırmak, bir cismi sağlamlaştırmak ve konumlandırmak veya üretim süreçleri boyunca ürünleri hareket ettirmek amacıyla kullanılmaktadır. Elektronik, pnömatik veya manuel olarak çalıştırılabilen kaldırıcılar zincirli ve çelik halatlı olmak üzere iki türdür. Zincirli kaldırıcılar, çelik halatlı kaldırıcılara nazaran daha ucuz olması, daha hafif cisimlerin taşınmasında kullanılması, daha hızlı kurulum ve daha kolay bakım hizmetine sahip olması ve bunun bir sonucu olarak marka bağımlılığının az olması gibi özelliklere haiz olmakla birlikte, her iki ürünün aynı kullanım amacına hizmet etmesi, aynı üretim tesisinde ve aynı üretim teknolojisiyle üretilmesi ve her ikisinin de endüstriyel malzeme yükleme teknolojisi olması gibi unsurlar dikkate alındığında, bahsi geçen ürünler için tek bir ilgili ürün pazarı olarak "kaldıraçlar" pazarı belirlenmiştir.

G.4.1.3. Endüstriyel Vinç Servisleri Pazarı

- (22) Endüstriyel vinç servisleri, endüstriyel vinçlere ve kaldırıcılara ilişkin sunulan bakım ve onarım hizmetini kapsamaktadır. Bu bağlamda bakım ve onarım hizmetinin kapsamında,

risklerin belirlenmesi ve teçhizatın tamirâtı ve/veya geliştirilmesi için önleyici bakım kontrolü, teçhizat ayarlarının yapılması ve yağlanması için rutin bakım, kanuni gerekliliklerin yerine getirilmesi için uygunluk denetimi, tamir ve tadilat, genel bakım, modernizasyon ve endüstriyel vinçlere bakım uygulayan diğer şirketlere yedek parça satışı yer almaktadır.

- (23) Endüstriyel vinç hizmeti kapsamında sunulan hizmetler genel olarak yüksek seviyede teknik beceri gerektirmemekte ve düşük maliyet ile hızlı bir şekilde sunulması önem taşımaktadır. Bu hizmetler genel olarak, ilgili vinç üreticisi veya parça tedarikçisi ya da kolaylıkla erişilebilir yerel hizmet şirketleri tarafından sağlanabilmekte, ayrıca bir hizmet sağlayıcısı her marka malzeme yükleme ekipmanına bakım, onarım ve yedek parça hizmetlerini verebilmektedir. Bu çerçevede, ilgili ürün pazarı “endüstriyel vinç servisleri” olarak tanımlanmıştır.

G.4.1.4. Ayaklı Köprülü Vinç Pazarı

- (24) Liman ekipmanının faaliyet alanını deniz taşımacılığı, nehir ve ırmak terminallerinde bulunan konteynerler ve genel yük ve dökme malzemelerin yüklenmesi, boşaltılması ve nakliyesi oluşturmaktadır. Liman ekipmanına yönelik müşteriler ise liman yetkilileri, terminal operatörleri ve nakliye hatlarıdır. Ayaklı köprülü vinçler de liman ekipmanı içerisinde yer almakta olup, liman, demiryolu, karayolu gibi muhtelif sahalarda gereksinimleri yerine getirmektedir. Global bazda tarafların her ikisi de konteyner sahalarında kullanılmakta olan lastik tekerlekli ayaklı köprülü vinç (RTG), ray monteli ayaklı köprülü vinç (RMG), otomatik istifleme vinçleri (ASC) olmak üzere üç farklı tip ayaklı köprülü vinç tedarik etmektedir. Bununla birlikte, söz konusu ayaklı köprülü vinçlerin her biri aynı amaca hizmet etmekte ve benzer ekipmanlar kullanılarak aynı üretim sahalarında üretilmektedir.
- (25) Nitekim RTG’lerin RMG’lerden farkı, RTG’ler tekerlek üzerine oturtulmuş iken RMG’lerin raylara monte edilmiş olması, dolayısıyla RMG’lerle aynı hızda faaliyet göstermemesi ve maliyet artışına sebep olan lastik bakımına ihtiyaç duymasıdır. Ancak yine de daha ucuz ve esnek olduğu belirtilebilir. Öte yandan, RTG’ler ve RMG’ler de kendi içerisinde otomatik ve manuel olarak ikiye ayrılmaktadır. RTG’lerin otomatik versiyonu oto-RTG; RMG’lerin otomatik versiyonu ise otomatik istifleme vinci (ASC) olarak adlandırılmaktadır. Bununla birlikte, müşteri tarafından hangi ayaklı köprülü vinç türünün tercih edileceği esasen saha düzenine ve müşterinin otomatizasyon konusundaki tercihinine bağlıdır. Başka bir ifadeyle, müşteri öncelikle liman terminalinin ilk konseptleştirme aşamasında terminalin otomatize olup olmayacağına karar vermekte; otomatize olmasını tercih etmesi halinde oto-RTG veya ASC; otomatize olmasını tercih etmemesi halinde ise RTG veya RMG’yi tercih etmek durumunda kalmaktadır. Dolayısıyla, ürünler arasında rekabet yalnızca liman terminalinin konseptleştirme aşamasında olmaktadır. Ancak, ayaklı köprülü vinçler arasında oluşacak bir diğer tercih aşaması, müşterinin saha düzenin raylı olup olmayacağına karar verdiği andır. Raylı olmasını tercih etmemesi halinde RTG veya otomatize liman terminali olması haline oto-RTG; raylı olmasını tercih etmesi halinde ise RMG veya otomatize edilmiş liman terminali olması halinde ASC’yi tercih etmek durumunda kalmaktadır. Rayların kurulumu pahalı, sökümü zor olması nedeniyle bu tercih aşamasından sonra ürünler arasında geçiş yapma ihtimali güçleşmektedir.
- (26) Sonuç olarak, tüm ayaklı köprülü vinçlerin konteyner terminallerinde aynı işlevi yerine getirmesi ve ayaklı köprülü vinçler arasındaki tercihin müşterinin terminal konseptini ve saha düzenini seçtikten sonra tek bir spesifik ayaklı köprülü vinç için ihaleye çıkacak olması gibi nedenler dikkate alındığında, tüm ayaklı köprülü vinçlerin tek bir ilgili ürün pazarını teşkil ettiği kanaatine varılmıştır.

G.4.1.5. Genel Konteyner İstifleme Ekipmanı Pazarı

- (27) Genel konteyner yükleme ekipmanı (forklift veya çatallı istif aracı) içerisinde yer alan el istif makinaları, konteyner istifleyiciler (boş ve dolu konteyner istifleyiciler) ve ağır yük çatallı kaldırıcı kamyonetler limanlarda, terminallerde, konteyner depolarında, depolarda veya nadiren de olsa endüstride dolu veya boş olan konteynerlerin kaldırılmasında ve yeniden yerleştirilmesinde kullanılmaktadır.
- (28) Genel konteyner istifleme ürünlerinin tasarımının birbirine benzemesi, aynı üretim tesisinde üretilebilmesi ve ortak bir ticari organizasyon veya dağıtım ağı aracılığıyla satılabilmesi gibi özelliklere haiz olması nedeniyle genel konteyner istifleme ekipmanlarının tek bir ilgili ürün pazarı teşkil ettiği düşünülebilecektir. Nitekim Rekabet Kurulunun 08-69/1124-440 sayılı Terex/Fantuzzi kararında, ilgili ürün pazarının en geniş anlamda "konteyner yükleme ekipmanları pazarı" olarak ifade edilebileceği belirtilmekle beraber, "çatallı kaldırıcı kamyonetler", "el istif makinaları", "mobil liman vinçleri", "gemiden kıyıya vinçler ve bu alandaki yedek parçalar pazarı" şeklinde alt pazarlar da tanımlanmıştır.
- (29) Esas itibarıyla işlem kapsamında, tarafların faaliyetleri içerisinde el istif makinaları, dolu konteyner istifleyiciler ve ağır yük çatallı kaldırıcı kamyonetleri alanında örtüşme bulunmamaktadır. Dolayısıyla, dosya konusu işlem bakımından ilgili ürün pazarı "boş konteyner istifleyicileri" olarak belirlenmiştir.

G.4.1.6. Liman Ekipmanı Hizmeti Pazarı

- (30) Terex/Fantuzzi kararında⁴ Rekabet Kurulu, bildirim konu işlemin faaliyet alanlarındaki yedek parçaların her birinin satış sonrası hizmetlerini ayrı birer ilgili ürün pazarı olarak belirlememiştir. Bu bakımdan dosya konusu işlem açısından da ilgili ürün pazarı "liman ekipmanı hizmeti pazarı" şeklinde tanımlanmıştır.
- (31) Yukarıda devre konu işlem kapsamında yapılan açıklamalar çerçevesinde ilgili ürün pazarları;
- standart ve proses vinçler,
  - kaldıraçlar,
  - endüstriyel vinç servisleri,
  - ayaklı köprülü vinçler,
  - boş konteyner istifleyicileri
  - liman ekipmanı hizmeti

pazarları olarak belirlenmiştir.

G.4.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (32) Coğrafi pazar belirlenirken, taşıma maliyetleri, malın dayanıklılığı, dağıtım sistemi, belirli sağlayıcılar bakımından tüketici tercihleri gibi unsurlar dikkate alınmaktadır. Dosya konusu, sayılan unsurlar bakımından incelendiğinde, ilgili ürün pazarındaki ürünlerin küresel piyasada üretilip dünyaya dağıtıldığı ve ülkemizdeki satışının da dağıtıcılar kanalıyla yapıldığı; söz konusu ürünlerin kayda değer yatırım maliyeti gerektirdiği ve uzun vadeli yatırımlar olduğu bu bakımdan taşıma maliyetlerinin karar verme mekanizmalarında çok etkili rol oynamadığı, fiyat listelerinin dünya listesi şeklinde olduğu ve coğrafi bölgeler arasında farklılaşmadığı görülmektedir. Bu nedenlerle söz konusu ürünlerin niteliği ve alıcı profili dikkate alındığında, rekabet koşullarının küresel ölçekte şekillendiğini söylemek mümkündür. Bununla birlikte, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 2. maddesi uyarınca Kanun'un uygulama alanı da göz önünde bulundurularak, söz konusu işlemin etkilerinin oluşacağı coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

⁴ Rekabet Kurulunun 04.12.2008 tarih ve 08-69/1124-440 sayılı Terex/Fantuzzi kararı.

G.5. Değerlendirme

G.5.1. Bildirim Konusu İşlemin Niteliği ve Bildirim Yükümlülüğü Açısından Yapılan Değerlendirme

- (33) Bildirim konusu işlem, TEREX'e ait HEDEF işkolunun tek kontrolünün, doğrudan veya iştirakleri yoluyla dolaylı olarak KONECRANES tarafından devralınmasına ilişkindir. Devre konu teşebbüsün kontrolünün değişecek olması bakımından anılan işlem Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemi niteliği taşımaktadır.
- (34) Dosyada yer verilen ciro bilgileri dikkate alındığında, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan eşiklerin aşıldığı anlaşıldığından, bahse konu işlem Kurulun iznine tabi bir işlemdir.

G.5.2. 4054 sayılı Kanun'un 7. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirme

- (35) 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde, "*hâkim durum yaratmaya veya hâkim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak ülkenin bütünü ya da bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak...*" nitelikteki birleşme ve devralmalar yasaklanmıştır.
- (36) Bununla birlikte, 4054 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde hâkim durum, "*belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" şeklinde tanımlanmaktadır. Bu çerçevede, bir teşebbüsün hâkim durumda bulunup bulunmadığını değerlendirirken, pazarın özelliklerine bağlı olarak, ilgili teşebbüsün ve rakiplerinin pazar payları ve bu payların istikrarı, rakiplerin sayısı, pazara giriş ve pazarda büyüme engellerinin olup olmadığı gibi hususlar ile alıcıların gücü önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, bir teşebbüsün hâkim durumda bulunduğu dair delil teşkil eden belirli bir pazar payı eşiği bulunmamakla birlikte, %40'ın altında pazar payına sahip olan teşebbüslerin hâkim durumda olması ihtimalinin düşük olduğu kabul edilmekte, %40'ın üzerinde pazar payına sahip olan teşebbüsler bakımından ise pazara ilişkin yukarıda yer verilen unsurlar çerçevesinde daha detaylı bir incelemeye gerek duyulmaktadır. Öte yandan, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 13. maddesinde birleşme ve devralmalar değerlendirilirken özellikle; ilgili pazarın yapısı, ülke içinde veya dışında yerleşmiş olan teşebbüslerin fiili ve potansiyel rekabeti, teşebbüslerin pazardaki durumu, ekonomik ve mali güçleri, sağlayıcı ve müşteri bulabilme alternatifleri, arz kaynaklarına ulaşabilme imkânı, pazarlara giriş engelleri, arz ve talep eğilimleri, tüketicilerin menfaatleri, tüketici yararına olan etkinlikler ve diğer hususların göz önünde tutulacağı belirtilmiştir.
- (37) Yukarıda yer verilen bilgiler doğrultusunda, dosya konusu devralma işleminin her bir etkilenen pazardaki rekabete olan etkilerini değerlendirebilmek amacıyla tarafların devralma işlemi öncesi ve sonrası pazardaki konumları, pazarın dinamikleri ve karakteristik özellikleri, alıcıların gücü ve söz konusu işleme ilişkin diğer rekabet otoriteleri tarafından verilen kararların ve/veya taraflarca verilen taahhütlerin Türkiye'ye etkisi değerlendirilmiştir.
- (38) 2010/4 sayılı Tebliğ'de belirtildiği üzere, bildirim konusu işlemten etkilenme ihtimali olan ve taraflardan iki veya daha fazlasının aynı ürün pazarında faaliyette bulunduğu ya da taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu ilgili ürün pazarları etkilenen pazarları oluşturmaktadır. Buradan hareketle, KONECRANES ve HEDEF'in Türkiye'deki faaliyetleri arasında herhangi bir dikey örtüşme bulunmadığından, öncelikle tarafların faaliyetlerinin yatay olarak örtüştüğü ilgili pazarlar açısından daha sonra faaliyet gösterdikleri limanlar bazında değerlendirme yapılmıştır.

G.5.2.1. İlgili Pazarlara İlişkin Değerlendirme

G.5.2.1.1. Standart Vinç Pazarı

- (39) Dosya mevcudunda yer alan, standart vinç pazarında faaliyet gösteren tarafların ve rakip teşebbüslerin 2013-2014-2015 yıllarına ait Türkiye pazarındaki satış hacimleri ve pazar paylarına bakıldığında, işlem taraflarının son üç yıla ait pazar paylarının makul bir seviyede devam ettiği ve devralma sonrası pazar payları toplamının 2015 yılı verileri dikkate alındığında yaklaşık olarak (.....) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, dosyada yer alan bilgi ve belgelere göre, standart vinç tedariki pazarının rekabetçi bir yapısının bulunduğu, Türkiye'deki müşterilerin oldukça fazla sayıda tedarikçi seçeneğine sahip olduğu ve 2015 yılına ait pazar payları açısından, (.....) rakip teşebbüs haricinde, (.....) üzerinde pazar payı olan rakibin bulunmadığı, buna karşın (.....)'in altında kalan en az sekiz rakip teşebbüsün toplam pazar payının yaklaşık olarak (.....) olduğu anlaşılmıştır. Bu bakımdan, tarafların pazar paylarının düşük bir seviyede olması, müşteriler için oldukça fazla tedarikçi seçeneğinin bulunması ve pazarın rekabetçi yapısı gibi özellikleri dikkate alındığında, ilgili devralma işleminin standart vinç pazarındaki rekabet üzerinde olumsuz bir etki doğurmayacağı değerlendirilmiştir.

G.5.2.1.2. Proses Vinç Pazarı

- (40) Proses vinç pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin 2013-2014-2015 yıllarına ait Türkiye pazarındaki satış hacimleri ve pazar payları incelendiğinde; tarafların devralma işlemi sonucunda 2015 yılına ait pazar payı toplamının yaklaşık (.....) seviyesinde olduğu; bununla birlikte, rakip teşebbüslerden üçünün pazar payının yaklaşık (.....), (.....) ve (.....) oranında olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, pazarda 11'den fazla rakip firma da faaliyet göstermektedir.
- (41) Dosyadaki bilgiler doğrultusunda, standart vinç pazarının dinamikleri ve karakteristik özelliklerinin proses vinç pazarı için de geçerli olduğu dikkate alındığında, devralma işlemi sonucunda proses vinç pazarında hâkim durumun yaratılması veya güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı değerlendirilmiştir.

G.5.2.1.3. Kaldıraçlar Pazarı

- (42) Endüstriyel vinç parçaları alanında ilgili ürün pazarından biri "kaldıraçlar" olarak belirlenmiş olmakla birlikte, söz konusu devralma işleminin herhangi bir rekabet endişesine sebebiyet verip vermediğini daha ayrıntılı değerlendirebilmek adına daha dar ürün segmenti altında (zincirli kaldıraçlar ve çelik halatlı kaldıraçlar) tarafların ve rakip teşebbüslerin 2013-2014-2015 yıllarına ait Türkiye pazarındaki satış hacimleri ve pazar payları incelenmiştir.
- (43) Çelik halatlı kaldıraçlar pazarında tarafların 2013-2014-2015 yıllarına ait devralma işlemi sonucunda pazar payları toplamı sırasıyla %(.....), %(.....), %(.....)'tür; zincirli kaldıraçlar pazarında ise %(.....), %(.....), %(.....)'dir. Bu rakamlardan da görüleceği üzere, ilgili ürün pazarı daha dar ürün segmenti bazında tanımlansa dahi tarafların devralma işlemi sonucunda elde edecekleri pazar payları rekabet endişesi doğuracak seviyede değildir. Bununla birlikte, dosyadaki bilgi ve belgelerden; kaldıraçlar pazarında faaliyet göstermekte olan STAHL'in Avrupa Komisyonu'nun Konecranes/Terex kararında yer verilen şart uyarınca KONECRANES tarafından elden çıkarılması durumunda, KONECRANES'in çelik halatlı kaldıraçlar pazarında 2013-2014-2015 yılları için pazar paylarının sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....); zincirli kaldıraçlar pazarında ise %(.....), %(.....) ve %(.....) oranına düşeceği anlaşılmaktadır. Ayrıca, her iki kaldıraç pazarında da görece yüksek pazar payına sahip rakip teşebbüsler bulunmaktadır. Bu çerçevede, ilgili ürün pazarının daha dar tanımlanması durumunda dahi tarafların pazar paylarının makul seviyede olduğu ve çok sayıda rakip teşebbüsün bulunması nedeniyle rekabetçi endişenin söz konusu olmayacağı değerlendirilmektedir.

G.5.2.1.4. Endüstriyel Vinç Servisi Pazarı

- (44) Dosyada yer alan, endüstriyel vinç servisi pazarında faaliyet gösteren işlem taraflarının ve rakip teşebbüslerin 2013-2014-2015 yıllarına ait Türkiye pazarındaki satış hacimleri ve pazar paylarına bakıldığında; 2014 ve 2015 yılları için en yüksek pazar payının %(.....) ile (.....)'na ait olduğu; bununla birlikte, işlem taraflarının devralma işlemi sonucunda pazar payı toplamının %(.....) seviyesinde gerçekleşeceği, kaldırıcılar pazarına benzer şekilde KONECRANES'e ait STAHL'in elden çıkarılması durumunda çok küçük seviyede olsa dahi anılan pazar payının daha da düşeceği anlaşılmıştır. Ayrıca, pazarda faaliyet gösteren birçok rakip firmanın daha yüksek pazar payına sahip olduğu bildirilmektedir. Sonuç olarak, endüstriyel vinç hizmeti pazarında bildirim konusu işlemin sonuçlanması ile herhangi bir rekabetçi riskin doğmayacağı değerlendirilmektedir.

G.5.2.1.5. Ayaklı Köprülü Vinç Pazarı

- (45) Ayaklı köprülü vinç pazarında faaliyet gösteren işlem taraflarının ve rakip teşebbüslerin 2013-2014-2015 yıllarına ait Türkiye pazarındaki yaklaşık satış tutarları ve Türkiye pazar payları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: Ayaklı Köprülü Vinç Pazarında Tarafların ve Rakiplerinin Satış Tutarları ve Pazar Payları

Satış Grubu	2013		2014		2015	
	Satış (milyon \$)	Pazar Payı (%)	Satış (milyon \$)	Pazar Payı (%)	Satış (milyon \$)	Pazar Payı (%)
KONECRANES	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TEREX	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
KONECRANES + TEREX	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (46) Tablo 1'den, işlem taraflarının devralma sonucunda 2015 yılına ait Türkiye'deki pazar payları toplamının yaklaşık olarak %(.....) seviyesinde olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, 2015 yılı verileri bakımından söz konusu pazarda rekabet eden iki teşebbüsün kalabileceği ve KONECRANES'in ulaştığı pazar payı seviyesi ile rekabet endişesine yol açabileceği anlaşılmaktadır.

- (47) Yatay Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz'a (Kılavuz) göre birleşmeler, temelde iki şekilde hâkim durum yaratmak veya mevcut hâkim durumu güçlendirmek suretiyle rekabeti önemli ölçüde azaltabilirler:

(a) Tek taraflı etkiler bağlamında bir veya daha fazla teşebbüs üzerinde önemli düzeydeki rekabetçi baskıların ortadan kaldırılması sonucunda hâkim durum yaratılması ya da mevcut hâkim durumun güçlendirilmesi (tek başına hâkim durum).

(b) İlgili pazarda cereyan eden rekabetin doğasında değişikliğe yol açarak daha önce davranışları arasında koordinasyon bulunmayan teşebbüslerin, koordinasyon içinde bulunmak suretiyle rekabeti önemli ölçüde engellemeleri (birlikte hâkim durum). Böyle

bir birleşme, ilgili pazarda bulunan teşebbüsler arasındaki koordinasyonu işlem öncesi duruma göre daha kolay, istikrarlı ya da etkin hale getirebilir.

- (48) Türkiye’de ilgili ürünlerin tedarik edilme şekline bakıldığında, üreticilerin tamamının yurtdışında yerleşik teşebbüslerden oluştuğu, söz konusu ürünlerin hâlihazırda ithalat yoluyla tedarik edildiği ve tedarikçilerin Türkiye’deki faaliyetlerinin iştirakleri aracılığıyla satış ve bakım-onarım hizmeti vermek ile sınırlı olduğu görülmektedir. Diğer bir ifadeyle, Türkiye pazarında muadil ürünlerin üretimini yapan bir firma bulunmamakta olup, ürünler ithalat yoluyla temin edilmektedir. Söz konusu ürünün alıcıları finansal açıdan güçlü limanlar olup bu bağlamda alıcıların küresel pazara erişimi mümkündür. Dünya pazarında ise mevcut ve potansiyel müşterilerin alım yapabileceği çok sayıda tedarikçi bulunmaktadır. Bu çerçevede tedarikçilerin tamamının küresel pazarda satış yapan büyük firmalar olduğu ve çok sayıda oyuncunun bulunduğu dikkate alınarak, devralma sonucunda koordinasyon riskinin artmayacağı kanaatine varılmıştır. Bu bakımdan, işbu dosya özelinde koordinasyon riskinden ziyade tek başına hâkim durum oluşturulması riski üzerinde durulacaktır. Bu sebeple, aşağıda işlem ile rekabeti önemli ölçüde engelleyecek nitelikte tek taraflı etkilere yol açılıp açılmayacağı incelenmiştir.

G.5.2.1.5.1. Tarafların Sahip Olduğu Pazar Payı

- (49) Tabloda yer verilen 2015 yılı pazar payı bilgisine bakıldığında devralma sonucunda tarafların toplam pazar payının yaklaşık olarak %(. . . . .)’ya ulaştığı görülmektedir. İstisnalar olmakla birlikte Kurulun yerleşik uygulamasında %50’nin üzerinde pazar payına sahip olan teşebbüslerin hâkim durumda olduğu kabul edilmektedir. Bununla birlikte pazarın yapısını göz ardı ederek ve sadece 2015 yılı verilerini esas alarak değerlendirme yapmak yanıltıcı sonuçlara götürebilecektir. Zira ilgili pazardaki talebin değişken olması, söz konusu ürünün satışının yıl içerisinde az sayıda yapılan ihaleler yoluyla gerçekleştirilmesi ve sunulan ürünün yaşam ömrünün 8 ila 10 yıl arasında uzun bir süreyi kapsamaması nedeniyle pazar payları istikrarlı olmayıp, her sene değişebilmektedir. Başka bir ifadeyle, satılan ürünler uzun ömürlü ürünler olduğu için her sene düzenli olarak satış yapma olanağı bulunmamaktadır. Nitekim 2013, 2014 ve 2015 yıllarında ayaklı köprülü vinçler pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar paylarının istikrarlı olmadığı, hatta bazı yıllarda sıfıra düştüğü görülmektedir.
- (50) Öte yandan ürünler küresel pazarda satılmakta ve ithalat yoluyla tedarik edilmektedir. Dolayısıyla, pazardaki rekabetin sadece Türkiye ile sınırlı kalmadığının ve küresel anlamda bir rekabetin söz konusu olduğunun da dikkate alınması gerekmektedir. Nitekim, Avrupa Komisyonu TEREX’in DEMAG’ı devralması işlemine ilişkin olarak yaptığı değerlendirmede; limanlarda kullanılan vinçler için (i) dünya genelinde satış ve kargolanma imkanına sahip olduklarını (ii) limanların büyük yatırımlarla kurulması ve limanlarda kullanılan vinçlerin uzun vadeli yatırım olması nedeniyle taşıma (shipment) maliyetlerinin karar verme aşamasında çok da belirleyici rol oynamadığını (iii) firmaların fiyat listelerinin dünya geneline yönelik olduğunu ve bölge bazında farklılık arz etmediğini göz önünde bulundurarak, söz konusu ürüne ilişkin coğrafi pazarın küresel olarak kabul edilebileceğini belirtmiş ve değerlendirmesinde küresel bazda pazar paylarını da dikkate almıştır. Nihayetinde işlem sonrası pazardaki oyuncu sayısının azalacağını, pazardaki yoğunlaşmanın artacağını (tarafların devralma işlemi neticesinde toplam pazar payı %50-60’a yükselmektedir) öngörmekle birlikte, pratik sonuçları bakımından işlemin önemli bir farklılık doğurmayacağını değerlendirerek, işleme izin vermiştir.
- (51) Dosyadaki bilgilere göre, işlem taraflarının söz konusu ürün pazarına ilişkin küresel bazda pazar payları toplamının 2013-2014-2015 yılları için sırasıyla %(. . . . .), %(. . . . .) ve %(. . . . .) olduğu anlaşılmaktadır. Çin’de yerleşik bir firma olan (. . . . .) ise %(. . . . .), %(. . . . .) ve %(. . . . .) pazar payı ile daha güçlü bir rakip konumundadır. (. . . . .)’nin yanı sıra, ayaklı köprülü vinç pazarında diğer önemli küresel rakiplerin (. . . . .) (. . . . .) ve (. . . . .) olduğu belirtilmektedir.

G.5.2.1.5.2. Müşterilerin Sağlayıcı Değişirme Olanakları

- (52) Teşebbüslerin devralma işlemi neticesinde kayda değer pazar payına ulaştıkları ürünlerin alıcıları büyük ölçüde limanlardır. Bu bakımdan, ülkemizin önde gelen limanlarından tedarikçi değiştirme imkânlarının olup olmadığına ilişkin bilgi istenilmiştir. Gelen cevabi yazılarda, bir takım maddi ve gayri maddi riskleri bulunmakla birlikte, tedarikçi değiştirmenin mümkün olduğu ifade edilmektedir. Buna göre limanlar seri bir şekilde hizmet veren teşebbüsler olup hizmetin aksamamasının sağlanması halinde tedarikçi değiştirilmesi mümkündür.
- (53) Tedarikçi firmalardan, ihale yoluyla kurulum maliyetlerini ve garanti süresi içerisinde bakım hizmetini de içerecek şekilde teklif alınmakta ve bu şekilde rekabetçi bir alım süreci izlenebilmektedir.
- (54) Öte yandan gelen yazılarda, limanlar açısından esas maliyeti oluşturan hususlardan en önemlisinin, ilgili iş makinelerinin zaman içinde yıpranması ve arızalanması durumunda duyulan yedek parça ihtiyacı olduğu ifade edilmektedir. Söz konusu yazılarda bu sorunun sadece tedarikçi firmayla sınırlı kalmayıp muadili ürünlerden veya yedek parça üreticilerinden de yedek parça temin edilmesi yoluyla aşıldığı; ayrıca bakım onarım hizmetinin liman bünyesinde kurulan tesisler aracılığıyla sağlanabildiği belirtilmektedir. Bu çerçevede alıcılar bakımından tedarikçi değiştirme olanaklarının mümkün olduğu ve önemli bir riske yol açılmadığı anlaşılmıştır.

G.5.2.1.5.3. Rakiplerin Fiyat Artışları Karşısında Üretimlerini Artırmalarının Muhtemel Olup Olmadığı

- (55) Kılavuz'da; pazar koşullarının, birleşik teşebbüsün rakiplerinin, fiyat artışları karşısında üretim miktarlarını kayda değer biçimde artırmalarının olası olmaması halinde, birleşik teşebbüsün, üretim miktarını, birleşme öncesinde tarafların toplam üretim miktarlarından daha aşağı düzeye düşürme ve böylece piyasa fiyatını artırma yönünde bir saike sahip olabileceğine dikkat çekilmektedir. Bu durumun aksine, pazar koşullarının, rakip teşebbüslerin yeterli kapasiteye sahip olması ve üretimi yeterli düzeyde artırmayı kârlı bulmaları yönünde olması halinde, birleşme işleminin hâkim durum yaratmak ya da mevcut hâkim durumu güçlendirmek suretiyle rekabeti önemli ölçüde azaltması olası görünmemektedir. Ancak, rakip teşebbüslerin kapasite kısıtı altında olmaları ve kapasite artırımının maliyetli olması ya da mevcut atıl kapasitenin işletilmesinin, hâlihazırdaki kapasitenin işletilmesinden önemli ölçüde maliyetli olması hallerinde rakip teşebbüslerin üretim miktarlarını artırmaları olası değildir.
- (56) Dünya genelinde birleşen teşebbüslerin rakiplerine bakıldığında Avrupa pazarının yaklaşık % (.....) sine hâkim olan (.....) ve dünya pazarının % (.....)'una tek başına hâkim olan (.....) gibi güçlü rakipler görülmektedir. Bunun yanı sıra Bildirim Formunda ağır liman ekipmanı üreticilerinin nispeten düşük üretim kapasitesi kullanımından şikâyetçi oldukları ve bu nedenle birçoğunun fazladan sahip oldukları üretim kapasitelerini farklı endüstri kollarındaki ürünlerin üretiminde kullandıkları ifade edilmektedir. Dolayısıyla, işlem tarafı teşebbüslerin rakiplerinin üretim kapasitelerinin oldukça geniş olması ve fazla bir ek maliyete katlanmadan arzı artırabilecek durumda olması, muhtemel bir fiyat artışı karşısında rakiplerin üretimlerini artırmak suretiyle pazardaki fiyatı dengeleyeceği düşüncesini kuvvetlendirmektedir.

G.5.2.1.5.4. Giriş Engelleri

- (57) Kılavuz'da pazara girişlerin yeterince kolay olması durumunda, bu pazardaki birleşme işlemlerinin rekabeti sınırlayıcı etkiler doğurma riskinin az olacağı, dolayısıyla ilgili piyasaya giriş analizinin rekabet değerlendirmesinin en önemli unsurlarından biri olduğu ifade edilmektedir. Piyasaya girişlerin birleşme işlemine taraf olan teşebbüsler üzerinde

rekabetçi baskı oluşturabilmeleri için gerçekleştirmelerinin muhtemel, zamanında ve yeterli düzeyde olması gerekmektedir.

- (58) Bildirim Formu'nda büyük ölçekli üretim tesislerinin bütününe yakın kısmında ayaklı köprülü vinçlerle ilgili bacak ve kirişlerin mümkün olduğu ve nihai ürünlerin müşterilerin liman sahalarında sıklıkla kullanılan mobil vinç ekipmanı vasıtasıyla monte edilebileceği ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra ilgili ürünler dışındaki ağır liman ekipmanı üreticilerinin de ayaklı köprülü vinçler iş koluna yönelik gerçekleştirdikleri ürün ve coğrafi bazda genişlemelerin birçok örneğinin bulunduğu; örneğin 2013 yılında Çin'de yerleşik SANY'nin RTG vinç iş kolunda pazara girdiği ve Çin pazarına birçok gemiden kıyıya konteyner vinci (STS), RTG ve RMG vinç satışı yaptığı belirtilmektedir. SANY'nin yanı sıra RTSG'nin Cidde'ye STS ve RTG vinçleri, Türk demiryollarına RTG vinçleri ve Endonezyalı müşterilerine STS ve RMG vinçleri gibi uluslararası satışlarının bulunmakta olduğu ifade edilmiştir.
- (59) SANY ve diğer Çin menşeli rakiplerin son yıllarda küresel bir aktör olarak ortaya çıkmaları söz konusu ürün pazarına girişlerin varlığına ve giriş engellerinin yüksek olmadığına işaret etmektedir. Bu çerçevede piyasaya giriş engellerinin yüksek olmadığı değerlendirilmesinden yola çıkarak muhtemel bir fiyat artışı karşısında yeni tedarikçilerin pazara girerek dengeleyici rol üstlenebileceği kanaatine varılmıştır.

G.5.2.1.5.5. Alıcı Gücü

- (60) Kılavuz'a göre yatay birleşme/devralma işlemlerinin değerlendirilmesinde dikkate alınan bir diğer husus dengeleyici alıcı gücüdür. Buna göre herhangi bir sağlayıcı teşebbüs üzerinde sadece rakiplerin değil, müşterilerin de rekabetçi baskı oluşturabileceği kabul edilmekte ve müşterilerin önemli bir alıcı gücüne sahip olduğu hallerde çok yüksek pazar payına sahip sağlayıcı teşebbüslerin hâkim durumda olamayacakları değerlendirilmektedir. Bir başka ifadeyle, alıcı gücünün olduğu durumlarda hâkim durumdaki teşebbüsün müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü bulunmayacaktır.
- (61) Dengeleyici alıcı gücü, müşterilerin büyüklükleri, sağlayıcı açısından önemli olmaları ve alternatif sağlayıcılara geçme becerileri sayesinde ticari işlem yaparken sağlayıcıları karşısında elde ettikleri pazarlık gücü olarak anlaşılmalıdır.
- (62) Dosya konusu ürünlerden ayaklı köprülü vinçlerin müşterileri, liman idareleri (kamu tüzel kişilikleri), terminal işletmecileri ve küresel bazda dikkate değer ticari mevcudiyeti bulunan konteyner istifleme şirketleri olup, söz konusu teşebbüsler kayda değer bir yatırımla kurulmaktadır. Öyle ki müşterilerin sabit yatırım maliyetleri içerisinde söz konusu vinçlerin payı görece oldukça düşük kalmaktadır. Bu müşteriler küresel çapta kaynak kullanmakta ve ihalelerini, kendilerinin en rekabetçi sonuçtan faydalanabileceği şekilde yapılandırabilmektedir. Nitekim ülkemizin önde gelen limanlarından gelen yazılarda da, limanların teklif toplamak yoluyla alım yaptığı teyit edilmekte, bu durumun da pazarlık güçlerinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında limanlar ülkelerin küresel piyasalara açılan kapısı konumundadır. Dolayısıyla limanların alternatif sağlayıcılara geçme gücünün yüksek olduğu kabul edilebilecektir. Bu çerçevede alıcıların dengeleyici bir güce sahip olduğu ve devralma işlemi neticesinde yüksek pazar payına ulaşan birleşik teşebbüsün arzı kısmak yoluyla fiyatları artırmak şeklinde bir yol izlemesi halinde, alıcıların alternatif temin kaynaklarına erişebilmek suretiyle hâkim teşebbüs üzerinde baskı kurabilecekleri ve fiyatları aşağı çekebilecekleri değerlendirilmektedir.

- (63) Bu bilgiler çerçevesinde, anılan işlemin ayaklı köprülü vinç pazarında rekabetçi endişeye yol açmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

G.5.2.1.6. Boş Konteyner İstifleyicileri Pazarı

- (64) Dosyada yer alan, boş konteyner istifleyicileri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin 2013-2014-2015 yıllarına ait Türkiye pazarındaki satış hacimleri ve pazar paylarına bakıldığında; devralma işlemi sonucunda tarafların pazar payının yaklaşık %(.....) seviyesine çıkacağı görülmektedir. Dosyadaki belgelerde; söz konusu pazarın Türkiye de dahil olmak üzere küresel ölçekte oldukça küçük bir pazar olduğu, bu nedenle pazar paylarının yıllar içinde dikkate değer biçimde değiştiği, öte yandan HEDEF'in KONECRANES'e göre konteyner istifleyicilerin tedarikinde dünya çapında daha az rol oynadığı belirtilmiş; pazara ilişkin olarak ise; fikri mülkiyet ve/veya özel teknik bilgilerin söz konusu olmaması nedeniyle pazara giriş veya pazarda büyüme engellerinin düşük seviyede olduğu, zira üreticilerin önemli bir miktarda yatırım gerçekleştirilmeden alternatif ürünleri üretebilmek için mevcut genel ağır liman ekipmanlarına yönelik tesislerdeki kapasiteleri kolaylıkla başka alana yönlendirebildikleri, ayrıca, bütün ağır liman ekipmanı üreticilerinin atıl kapasite ile çalıştığı ve teslimat sürelerinin uzun olduğu, söz konusu ürünün önemli parçalarının üçüncü taraf tedarikçiler vasıtasıyla elde edildiği bilgilerine yer verilmiştir.
- (65) Esas itibarıyla, işlem taraflarının pazar payları 2014 yılında %(.....) civarındayken 2015 yılında %(.....)'ye çıkmıştır. Aynı şekilde (.....)'in 2014 yılı pazar payının %(.....) gibi yüksek bir seviyede iken 2015 yılına gelindiğinde pazar payının (.....) düştüğü görülmektedir. (.....) için de benzer durumun geçerli olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, pazarın farklı dinamiklerinden, ürünlerin ihaleler yoluyla tek bir firmadan alınmasından ve ürünlerin 8 ila 10 yıl gibi uzun süreler kullanılmasından kaynaklanmaktadır.
- (66) Bu çerçevede işlem taraflarının 2015 yılına ait pazar paylarının tek başına değerlendirilemeyeceği, son üç yıla ait pazar payları, ciro rakamlarıyla birlikte değerlendirildiğinde, işlem taraflarının pazar paylarının yaklaşık %(.....) olacağı anlaşılmaktadır. Devralma işlemi sonucunda işlem taraflarının, küresel ölçekte birçok rakibinin bulunduğu ve boş konteyner istifleyicileri pazarında hâkim duruma gelmeyeceği değerlendirilmektedir.

G.5.2.1.7. Liman Ekipmanı Hizmeti Pazarı

- (67) Liman ekipmanı hizmeti pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin 2013-2014-2015 yıllarına ait Türkiye pazarındaki satış hacimleri ve pazar payları incelendiğinde; işlem taraflarının son iki yıla ait pazar paylarının makul bir seviyede devam ettiği ve pazar payları toplamının 2015 yılı verilerine göre %(.....) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, liman ekipmanı hizmeti kapsamında olan ürünlerin büyük ölçüde standart olması dolayısıyla marka bağımlılığının bulunmaması veya sağlayıcıların diğer sağlayıcıların ürünlerine yönelik de hizmet sunabilmesi, terminallerin kendi bünyelerindeki bakım departmanları ile de söz konusu hizmetin sağlanabilmesi hususları, birçok alternatifin olduğunu göstermektedir. Dosyadaki bilgilerden, liman ekipmanı hizmetini sunan teşebbüslerin tamamının pazar payının işlem taraflarının pazar payından yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Pazarın özelliklerinin yanı sıra işlem taraflarının devralma işlemi sonucunda rekabet endişesi yaratabilecek bir pazar payına ulaşmadığı görülmektedir. Bu çerçevede, devralma işlemi neticesinde tarafların pazar paylarının makul bir seviyede olması, sunulan hizmet

kapsamında marka/sağlayıcı bağımlılığının bulunmaması ve müşteriler için oldukça fazla tedarikçi seçeneğinin yer alması gibi özellikler dikkate alındığında, ilgili devralma işleminin liman ekipmanı hizmeti pazarındaki rekabet üzerinde olumsuz bir etki doğurmayacağı değerlendirilmiştir.

G.5.2.2. Limanlara İlişkin Değerlendirme

- (68) Bildirim konusu işlemin gerçekleşmesi halinde, liman işleticilerinin faaliyetleri üzerinde etkisi olup olmayacağı değerlendirilmesinde, ilgili ürünler olarak belirlenen liman hizmetlerini kullanan KUMPORT, MARDAŞ, EVYAP, MERSİN LİMANI, MARPORT ve İzmir ve Haydarpaşa Limanları için TCDD'den bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Bu kapsamda gelen cevabi yazılardan faydalanarak devralma işlemi taraflarının, gemiden kıyıya konteyner vinci (STS), taşınabilir liman vinci (MHC), lastik tekerlekli ayaklı köprülü vinç (RTG), el istif makinaları (RS), boş konteyner istifleyici (ECH), terminal kamyonu (TT) ve forklift (FLT) ürünleri bazında bahsi geçen limanlardaki 2016 Kasım ayı itibarıyla pazar payları hesaplanmıştır. Bu çerçevede işlem taraflarının seçili limanlarda ilgi ürün olarak belirlenen hizmetlerdeki mevcut pazar payları⁵; KUMPORT %(.....); MARDAŞ %(.....); EVYAP %(.....); MERSİN LİMAN %(.....); MARPORT %(.....); TCDD Haydarpaşa ve İzmir'de ise (.....).
- (69) Limanlarda kullanılan ekipman markaları incelendiğinde işlem taraflarına ait olmayan 13 farklı markanın ((.....)) birlikte kullanıldığı görülmektedir. Dosya kapsamında ilgili ürün olarak belirlenen beş farklı ekipmanın birçok marka tarafından temin edilebildiği ve seçili altı limanın da söz konusu ekipmanları farklı markalardan aldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda söz konusu pazar paylarından devralma işlemi sonucunda seçili altı liman özelinde herhangi bir rekabetçi riskin ortaya çıkmayacağı anlaşılmaktadır.
- (70) Ayrıca bilgi talebinde geçen; *“Rekabet Kurumu kayıtlarına intikal eden TEREX'e ait malzeme yükleme ve liman çözümleri iş kolunun tek kontrolünün, KONECRANES tarafından devralınması işlemine izin verilmesi akabinde faaliyetleriniz üzerinde oluşturabileceği etkiler”* konulu soruyu:
- MARPORT; *“hizmet kalitemiz açısından kabul edilebilir olduğu”*,
  - MARDAŞ; *“tedarikçi firma sayısında azalmaya yol açacağı”*,
  - TCDD Haydarpaşa ve İzmir; *“faaliyetlerimiz üzerinde herhangi bir etkisi olmayacağı”*,
  - MERSİN LİMANI; *“faaliyetlerimiz üzerinde herhangi bir etkisi olmayacağı”*,
  - EVYAP; *“uygun servis hizmeti verilmezse çok ciddi kayıpların oluşabileceği”*,
  - KUMPORT; *“faaliyetlerimiz üzerinde önemli bir etkisi olmayacağı”*

şeklinde cevaplamıştır. Bu bağlamda devralma işleminin EVYAP ve MARDAŞ haricindeki dört limanın faaliyetleri üzerinde herhangi bir rekabetçi risk oluşturmayacağı anlaşılmaktadır.

- (71) Benzer şekilde başvuru sahibi tarafından gönderilen, bildirim konusu işleme taraf olan TEREX ve KONECRANES bakımından ayrı ayrı olmak üzere son üç yıl içerisinde Türkiye'de satış gerçekleştirdikleri limanlar ve satış adetlerine ilişkin bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 2: Tarafların Türkiye'de Satış Gerçekleştirdikleri Limanlar Bazında Satış Değer (Milyon \$) ve Adetleri

Ürün	2013			2014			2015		
	Satış Değeri	Satış Adedi	Liman	Satış Değeri	Satış Adedi	Liman	Satış Değeri	Satış Adedi	Liman
MHC	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		
	(.....)	(.....)	(.....)						

⁵ Limanlardaki işlem taraflarına ilişkin pazar payları genel olarak herhangi bir yıla ait olmayıp halihazırdaki mevcut ekipman durumunu yansıtmaktadır.

RTG	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
RS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ECH	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
FLT	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	(.....)			(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (72) Yukarıdaki tablo incelendiğinde, işlem taraflarınca limanlara yapılan ekipman satışlarının limanlarda kullanılan mevcut ekipmanla kıyaslanması durumunda sınırlı sayıda kaldığı görülmektedir. Nitekim limanlardan elde edilen bilgilerden, MARPORT'taki ekipman sayısının (.....) adet ve MERSİN LİMANI'ndaki ekipman sayısının ise (.....) adetten fazla olduğu bilinmektedir. Bununla birlikte, (.....) ve (.....)'na işlem taraflarınca temin edilen ekipman sayısının diğer limanlara nazaran fazla olduğu ve bu limanlardan elde edilen ciro rakamının da yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, bu durumun herhangi bir pazar kapama etkisi doğurmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.
- (73) Bildirim konusu işlemin gerçekleşmesinin, ilgili ürün pazarları ile limanlar bazında yaratacağı etkilere ilişkin değerlendirmeler çerçevesinde, işlem sonrasında bir hâkim durum yaratılmasının veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmadığı sonucuna varılmıştır.

H. SONUÇ

- (74) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.